

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 49/2018-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. apríla 2018 v senáte zloženom z predsedu Rudolfa Tkáčika, zo sudkyne Jany Baricovej a sudcu Mojмира Mamojku prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Daliborom Kuciaňom, Nitrianska 5, Piešťany, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 153/2011 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 153/2011 porušené boli.

2. Okresnému súdu Bánovce nad Bebravou p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 153/2011 konal bez zbytočných prietahov.

3. [REDACTED] p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré je Okresný súd Bánovce nad Bebravou p o v i n n ý vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Bánovce nad Bebravou je p o v i n n ý uhradiť [REDACTED] trovy konania v sume 488,13 € (slovom štyristoosemdesiatosem eur a trinásť centov) na účet jej právneho zástupcu JUDr. Dalibora Kuciaňa, Nitrianska 5, Piešťany, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 49/2018-10 z 30. januára 2018 prijal na ďalšie konanie sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „sťažovateľ“ alebo „žalobkyňa“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 153/2011 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uviedla: *„Sťažovateľ je účastníkom konania (žalobca) o vyslovenie neplatnosti právneho úkonu (vydržanie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vo forme notárskej zápisnice). Konanie je vedené pred Okresným súdom Bánovce nad Bebravou pod sp. zn. 3C/153/2011.*

Konanie sa začalo na základe žaloby doručenej súdu dňa 20.10.2011. Dňa 25.10.2011 súd vyzval žalobkyňu na zaplatenie súdneho poplatku. Po návrhu na oslobodenie zo dňa 30.11.2011 súd uznesením zo dňa 04.01.2012, č.k. 3C/153/2011-46 priznal oslobodenie od súdnych poplatkov v plnom rozsahu.

Prvé pojednávanie bolo vytýčené dňa 27.03.2011, ktoré bolo odročené na deň 15.05.2012. Keďže zákonná sudkyňa bola od 01.07.2012 preložená na iný súd, vec bola dňa 02.07.2012 prerozdelená inému zákonnému sudcovi, ktorý vo veci nevykonal ani jeden úkon. Následne dňa 09.01.2013 vec bola pridelená ďalšiemu zákonnému sudcovi, ktorý na deň 02.05.2013 vytýčil pojednávanie.

Vo veci sa rozhodlo dňa 10.05.2013, a to rozsudkom č. k. 3C/153/2011-207, proti ktorému podal sťažovateľ dňa 11.06.2013. Okresný súd zaslal dňa 24.06.2013 odvolanie protistranám na vyjadrenie, ktoré dňa 12.07.2013 zaslali k odvolaniu svoje vyjadrenia.

Po predkladacej správe Krajský súd v Trenčíne svojím uznesením zo dňa 16.02.2016, č. k. 6Co/498/2013- 290 rozhodol tak, že rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie vo veci. Po zaslaní spisu z odvolacieho súdu bola vec dňa 07.03.2016 opäť prerozdelená, pričom až na deň 19.01.2017 (10 mesiacov) bolo vytýčené pojednávanie, ktoré však bolo zrušené, nakoľko dňa 20.12.2016 bola vec opäť prerozdelená a súd nepostupoval v súlade so závermi odvolacieho súdu. Súd tak musel vyzvať žalobkyňu uznesením zo dňa 03.01.2017, č. k. 3C/153/2011-309.

Žalobkyňa dňa 07.06.2017 doručila zmenu petitu, pričom súd zrušil pojednávanie na deň 14.06.2017. Po vyjadreniach protistrán zo dňa 06.07.2017 súd tieto dňa 14.07.2017 zaslal sťažovateľovi na vedomie. Od tej doby sa vo veci nekoná.“

Ďalej sťažovateľka uviedla: „Nečinnosť a neefektívna činnosť súdu, ako aj súčasný stav (po viac ako 6 rokoch od podania návrhu na začatie konania sa vec nachádza na začiatku po zrušení rozsudku, čím súd tak nevykonal ani jeden relevantný úkon, ktorý by viedol k odstráneniu právnej neistoty) nemožno podľa názoru sťažovateľa ničím ústavne ospravedlniť, ústavne tolerovať a ústavne udržať. Neodôvodnené prietahy zrušeným rozsudkom, ktorým sa konanie nezmyselne predĺžilo a predlžuje, viedli teda k porušeniu základného práva na prerokovanie veci sťažovateľa bez zbytočných prietahov. Celé konanie vedené pred Okresným súdom je tvorené jedným súvislým prietahom.“

3. Keďže napadnuté konanie nebolo dosiaľ právoplatne skončené, sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„I. Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru bolo postupom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou v konaní vedenom pod sp. zn. 3C/153/2011 porušené.

II. Okresnému súdu Bánovce nad Bebravou prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 3C/153/2011 konal bez ďalších prietáhov.

III. [REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 5.000 € (slovom: päťtisíc Eur), ktorej ich je Okresný súd Bánovce nad Bebravou povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

IV. Okresný súd Bánovce nad Bebravou je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia (2 právne úkony vykonané v roku 2018 v zmysle §11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 a § 13 ods. 2 Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb) [REDAKOVANÉ] v sume 325,42 € (slovom: tristodvadsaťpäť Eur a štyridsaťdva centov) advokátovi JUDr. Daliborovi KUCIAŇOVI, Nitrianska č. 5, 921 01 Piešťany, na jeho účet č. SK81 8360 5207 0042 0247 5213, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

4. Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti podaním sp. zn. Spr 121/2018 doručeným ústavnému súdu 26. februára 2018, v ktorom predseda okresného súdu okrem iného uviedol: „Z hľadiska predmetu žaloby, skutkového zdôvodnenia žaloby a vzhľadom na to, že v priebehu konania došlo k dvom zmenám žaloby, pričom druhá zmena bola rozsiahlou zmenou petitu, sa spor javí byť zložitým tak po skutkovej, ako aj právnej stránke. Zložitost' sporu vyplýva aj z toho, že vo veci boli vypočítaní viacerí svedkovia a je produkované množstvo listinných dôkazov, a to aj staršieho dáta a vzhľadom na predmet sporu a zdôvodnenie žaloby sa javí, že bude potrebné posudzovať jednotlivé okolnosti prípadu aj podľa starších, už neúčinných právnych predpisov. Je pravdou, že konanie trvá dlhšie, ako šesť rokov, no podľa môjho názoru má na dĺžke konania výrazný podiel skutková a právna zložitost' veci a aj samotná žalobkyňa, ktorá sa spolu s právnym zástupcom nedôvodne nezúčastnila prvého pojednávania, v priebehu konania dvakrát menila žalobu, pričom prvýkrát na pojednávaní, ktoré muselo byť v dôsledku toho odročené a druhýkrát po rozhodnutí odvolacieho súdu, pričom na výzvu súdu, aby žalobu doplnila, túto zmenila, a to až po opakovanom predlžovaní lehoty

zo strany zákonného sudcu a iba niekoľko dní pred pojednávaním, ktoré muselo byť v dôsledku toho zrušené. Je pravdou, že v konaní súdu prvej inštancie sa vyskytli tri niekoľkomesačné obdobia (07/2012 - 01/2013, 03/2016-11/2016 a 07/2017 - 02/2018), ktoré sa môžu javiť ako zbytočnými prieťahmi v konaní, no podľa názoru predsedu súdu tieto obdobia nemožno takto hodnotiť, keďže vzhľadom na zložitosť vecí, zmeny žaloby a zmeny v zákonnom sudcovi v dôsledku zmien v obsadení súdu, potreboval zákonný sudca dostatočný čas na to, aby si vec naštudoval. V súvislosti so zmenami zákonného sudcu poukazujem na skutočnosť, že každému sudcovi, ktorému bola vec vždy pridelená, mal pridelených väčšie množstvo vecí na prejednanie a rozhodnutie, a to aj veci zložitejších, starších a právne a skutkovo náročnejších. Len pokiaľ ide o súčasného zákonného sudcu, tak tento bol vymenovaný v decembri 2016 a bolo mu pridelených 106 nerozhodnutých vecí a okrem týchto vecí je mu od jeho príchodu na súd pridelený nápad nových vecí podľa rozvrhu práce. Pokiaľ ide o obdobie, počas ktorého sa spis nachádzal na odvolacom súde (august 2013 - marec 2016), tak k tomuto sa vyjadriť neviem, no zjavne v tejto časti nemôže ísť o prieťahy tunajšieho súdu a pokiaľ počas tohto obdobia nejaké vznikli, tak za tieto Okresný súd Bánovce nad Bebravou nezodpovedá. Dňa 19.02.2018 zákonný sudca rozhodol o návrhu na zmenu žaloby a určil termín pojednávania na deň 09.04.2018.

Z uvedeného je tak zrejmé, že neprimeraná dĺžka konania je spôsobená predovšetkým právnou a skutkovou zložitou vecí a úkonmi samotnej žalobkyne. Zároveň poukazujem na skutočnosť, že žalobkyňa nevyužila možnosť podania sťažnosti na prieťahy v konaní predsedovi súdu, pričom táto v tomto konkrétnom prípade mohla aspoň čiastočne prispieť ku skráteniu konania, a to najmä s poukazom na to, že ihneď po doručení ústavnej sťažnosti predseda súdu apeloval na zákonného sudcu, aby sa vzhľadom na dĺžku konania prednostne venoval tejto veci, čo zákonný sudca akceptoval a rozhodol o zmene žaloby a určil termín pojednávania, čo si samozrejme vyžiadalo niekoľko dňové štúdium iba tejto veci. Z dôvodov uvedených v tomto vyjadrení považujem sťažnosť za nedôvodnú a navrhujem, aby Ústavný súd Slovenskej republiky sťažnosti sťažovateľky nevyhovel a rozhodol, že Okresným súdom Bánovce nad Bebravou právo sťažovateľky na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov v konaní porušené nebolo a nepriznal sťažovateľke žiadané finančné odškodnenie a náhradu trov konania.“

5. K vyjadreniu okresného súdu k sťažnosti sťažovateľka zaujala svoje stanovisko v podaní doručenom ústavnému súdu 22. marca 2018, v ktorom okrem iného uviedla:

„Obranu Okresného súdu Bánovce nad Bebravou spočívajúcu v poukázaní i na vyťaženosť sudcov, ktoré by mali byť objektívnou príčinou spôsobujúcou prieťahy v konaní, nemožno akceptovať. I podľa ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR (napr. II. ÚS 48/96, II. ÚS 52/99 alebo III. ÚS 17/02) nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a v konečnom dôsledku nezabavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prieťahy v súdnom konaní. Personálne obsadenie súdu, jeho organizácia, vysoký počet vecí v príslušnom oddelení alebo optimalizácia súdnictva, teda nie sú dôvodmi pre ktoré by malo byť ospravedlnené, tolerované a ústavne udržateľné porušovanie základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR.

Predseda Okresného súdu vytyka, že sťažovateľka nevyužila všetky iné právne prostriedky, ktoré zákon na ochranu jej základného práva alebo slobôd sťažovateľke účinne poskytuje, a na ktorých použitie je sťažovateľka oprávnená podľa osobitných predpisov, najmä sťažnosť na prieťahy k rukám predsedovi súdu. Predmetné sme odôvodnili už v ústavnej sťažnosti rozsudkami Európskeho súdu pre ľudské práva (Ištván a Ištvánová proti Slovenskej republike a Komanický (č.6) proti Slovenskej republike). Podľa nášho názoru i prípadná sťažnosť na prieťahy by nebola účinná, nakoľko činnosťou, resp. neefektívnou a nesústredenou činnosťou (zrušenie rozsudku odvolacím súdom) už k prieťahom došlo. Ako následok tejto nesústredenej činnosti súdu bolo i prieťahové obdobie kedy spis sa nachádzal na odvolacom súde, za ktoré týmto zodpovedá práve Okresný súd Bánovce na Bebravou.

Každý súd má možnosť a aj povinnosť zabezpečiť napĺňanie čl. 48 ods. 2 Ústavy SR v každom konaní a v každom štádiu konania, v opačnom prípade, tak súd vytvorí ústavne netolerovateľné nekonanie vo veci.“

6. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania.

II.

7. Súčasťou vyjadrenia okresného súdu z 21. februára 2018 k sťažnosti bolo aj opísanie napadnutého konania, ktoré sa bližšie špecifikuje v časti I bode 2, 4 a 5.

8. Obsah zapožičaného súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 3 C 153/2011 potvrdzuje úkony uvedené v jeho vyjadrení z 21. februára 2018, ktoré ústavný súd považuje za preukázané.

III.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietahov.

11. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

12. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia

štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Na splnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy preto nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (I. ÚS 10/98).

13. Povinnosťou súdov vyplývajúcou zo základného práva účastníkov súdneho konania na prerokovanie ich veci bez zbytočných prietáhov v kontexte medzinárodných záväzkov Slovenskej republiky je garantovať účastníkom súdneho konania právo na prerokovanie ich veci v primeranej dobe [v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)] a zabezpečiť odstránenie stavu právnej neistoty osoby domáhajúcej sa rozhodnutia štátneho orgánu v primeranej dobe (III. ÚS 111/04, III. ÚS 11/05).

14. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (obdobne III. ÚS 127/03, IV. ÚS 221/04).

15. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

16. Táto povinnosť súdu a sudcu vyplývala do 30. júna 2016 z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý bol s účinnosťou od 1. júla 2016 zrušený, a počnúc týmto dňom je úprava civilného sporového, civilného mimosporového

a správneho súdneho konania predmetom Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“) a Správneho súdneho poriadku.

17. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 vyplývala z § 6 OSP, ktorý súdu prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupoval tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a rozhodnutá, ako aj z § 117 ods. 1 OSP, podľa ktorého bol sudca povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov, a z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

18. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 CSP a čl. 12 CMP, podľa ktorých súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu (podľa Civilného sporového poriadku), resp. účastníkov konania (podľa Civilného mimosporového poriadku) a iných osôb. Tento základný princíp konania je premietnutý do ďalších ustanovení Civilného sporového poriadku, Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku so zohľadnením osobitostí jednotlivých druhov konaní tvoriacich predmet úpravy týchto poriadkov.

19. Napríklad povinnosť súdu konať bez prietáhov vyplýva z § 157 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania, z § 153 CSP o sudcovskej koncentrácii konania, ďalej z § 168 – § 172 CSP o predbežnom prejednaní sporu a následkoch neprítomnosti strán aj z § 179 ods. 1 CSP, podľa ktorého pojednávanie vedie súd tak, aby sa mohlo rozhodnúť spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím

na povahu konania a účel tohto zákona, alebo § 183 ods. 1 prvej vety CSP, podľa ktorej pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

20. Otázku existencie zbytočných priet'ahov v konaní a tým aj porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy skúma ústavný súd vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu podľa právnej a faktickej zložitosti veci, podľa správania účastníkov konania a spôsobu, akým v konaní postupoval súd (II. ÚS 74/97). Tieto tri kritériá zohľadňuje pri namietaní porušenia práva na prerokovanie veci súdom v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj Európsky súd pre ľudské práva (III. ÚS 111/02, III. ÚS 29/03).

21. Pokiaľ ide o kritérium právna a skutková zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že spory o určenie nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti vydržaním tvoria súčasť bežnej sporovej agendy všeobecných súdov a o takýto prípad ide aj v predmetnej veci. Ústavný súd poznamenáva, že napadnuté konanie nie je právne zložitá a ďalej konštatuje, že vzhľadom na okolnosti veci pripúšťa určitý stupeň skutkovej zložitosti veci (veľký počet vypočutých svedkov, predloženie rozsiahlej listinnej dokumentácie), čím však nie je možné okresný súd zbaviť zodpovednosti za priebeh napadnutého konania v súvislosti s posudzovaním existencie zbytočných priet'ahov.

22. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či v napadnutom konaní mohlo dôjsť k zbytočným priet'ahom, bolo správanie sťažovateľky ako účastníčky tohto súdneho konania. Ústavný súd nezistil na strane sťažovateľky také skutočnosti, ktoré by zásadným spôsobom ovplyvnili dĺžku napadnutého konania.

23. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu označených práv sťažovateľky, bol postup okresného súdu.

Celkovú dĺžku napadnutého konania (viac ako 6 rokov od jeho začatia) ústavný súd v okolnostiach danej veci považuje z ústavnoprávneho hľadiska za neakceptovateľnú. Keďže Krajský súd v Trenčíne svojím uznesením sp. zn. 6 Co 498/2013 zo 16. februára 2016 zrušil rozsudok okresného súdu z 10. mája 2013 a vec mu 7. marca 2016 vrátil na ďalšie konanie z dôvodu viacerých procesných pochybení, je potrebné túto etapu

napadnutého konania vyhodnotiť ako neefektívny postup vo veci. V uvedenej súvislosti Krajský súd v Trenčíne v odôvodnení uznesenia zo 16. februára 2016 okrem iného uviedol:

„Z uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že rozsudok okresného súdu je vo vyššie uvedených smeroch nepreskúmateľný, teda nie je v súlade s ustanovením § 157 ods.2 O. s. p. V súvislosti s uvedeným záverom odvolací súd považuje za potrebné poukázať aj na ustálenú súdu prax, podľa ktorej konanie a rozhodovanie všeobecných súdov sa uskutočňuje v predpísanom ústavnom a zákonnom rámci, rešpektovanie ktorého vylučuje svojvôľu v ich postupe, pričom vylúčenie svojvôle sa zabezpečuje viacerými prostriedkami, vrátane ich povinnosti svoje rozhodnutia náležite odôvodniť. Odôvodnenie rozhodnutí dovoľuje účastníkom konania posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné predpisy a akými úvahami sa správal pri svojom rozhodovaní. Odôvodnenie rozhodnutí súdov tvorí v tomto smere súčasť spravodlivého súdneho procesu a zodpovedá základnému právu na súdnu ochranu podľa Čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Odňatie tejto možnosti účastníkovi v zásade zakladá dôvod na postup podľa § 221 ods. 1 písm. i) O. s. p. Preto odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a podľa § 221 ods. 2 O. s. p. vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Po vrátení veci bude úlohou súdu s poukazom na vyššie uvedené primárne správne a zákonne sa vypořiadat' s danosťou naliehavého právneho záujmu na podanom návrhu v zmysle § 80 písm. c) O. s. p. Až v prípade, ak bude preukázaná danosť naliehavého právneho záujmu na podanom návrhu navrhovateľky, bude môcť okresný súd následne pristúpiť k prejednávaniu a rozhodnutiu vecnej stránky sporu a riadne sa vypořiadat' aj s otázkou existencie alebo neexistencie ospravedlniteľného omylu [REDAKOVANÉ] počas celej vydržacej doby, ako nevyhnutnej podmienky pre záver o dobromyselnej držby sporných nehnuteľností.“

24. Argumentáciu okresného súdu vo vyjadrení k sťažnosti „o pridelení veľkého počtu vecí zákonnému sudcovi nemohol ústavný súd poukazujúc na svoju štandardnú judikatúru (napr. I. ÚS 38/03, III. ÚS 155/2010) uznať, pretože námietka neprimeraného zaťaženia sudcov pri vybavovaní agendy nemá povahu okolnosti, ktorá by vylučovala alebo znižovala zodpovednosť súdu za rozhodnutie vo veci.

25. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom a tým aj k porušeniu základného práva s'ťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

26. Vzhľadom na to, že ústavný súd rozhodol, že základné právo s'ťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru boli postupom okresného súdu v napadnutom konaní porušené, prikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných priet'ahov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza s'ťažovateľka.

IV.

27. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie s'ťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie.

28. Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa s'ťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'účinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'účinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť s'ťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

29. S'ťažovateľka sa domáha priznania finančného zadost'účinenia v sume 5 000 € z dôvodov uvedených vo svojej s'ťažnosti, poukazujúc okrem iného na právnu neistotu vyvolanú neefektívnym postupom a nečinnosťou okresného súdu v napadnutom konaní.

30. Cieľom finančného zadost'účinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho

porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

31. S prihliadnutím na dĺžku konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 3 C 153/2011 berúc do úvahy konkrétne okolnosti veci, ústavný súd považoval priznanie sumy 1 000 € za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

32. Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku právneho zastúpenia v konaní o jej sťažnosti advokátom JUDr. Daliborom Kuciaňom. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

33. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2017, ktorá bola 921€.

34. Úhradu priznal za tri úkony právnej služby (prevzatie, prípravu zastúpenia a podanie sťažnosti, stanovisko k vyjadreniu okresného súdu) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to každý úkon po 153,50 €, t. j. spolu 460,50 €, čo spolu s režijným paušálom 3 x 9,21 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 488,13 €.

35. Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky v lehote uvedenej v bode 4 výroku tohto nálezu.

36. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. apríla 2018